

וְחֹכְבָה לְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, אֵלֹא מְשֻׁם שֶׁנִּבְרָא מִשְׁנֵיהֶם. וּמְשֻׁם זֶה (דברים ל) רָאָה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמּוֹת וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַרָע. וּבַחֲרַף בַּחַיִּים. אָמְרוּ לוֹ, וְעוֹד כֵּל זֶה לְמָה? לֹא הִיָּה נִבְרָא לְחֹטָא לְפָנֵי יְהוָה, וְלֹא גִוַּרְם כֵּל מָה שֶׁגִּוַּרְם לְמַעַלָּה, וְלֹא הִיָּה לוֹ לֹא עֲנֵשׁ וְלֹא שָׁכַר.

אָמַר חֲבָרִיא מִן הַדִּין הוּא לְמַבְרִי לִיָּה בְּגִין דְּאוּרִיתָא בְּגִינָה אֲתַבְרִיאַת דְּכִתִּיב בָּהּ אֲגָרָא לְצַדִּיקָיָא וְעֲנֵשָׂא לְרִשְׁעֵיָא. וְלֹא הוּא אֲגָרָא לְצַדִּיקָיָא וְעֲנֵשָׂא לְרִשְׁעֵיָא, אֵלֹא בְּגִין אָדָם דְּבְרִיאָה (ישעיה מה יח) לֹא תְהוּ בְּרָאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה. אָמְרוּ וְדַאי כְּעֵן שְׁמַעְנָא מָה דְּלֹא שְׁמַעְנָא עַד הַשְּׁתָּא. דְּוַדַּאי לֹא בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִתָּא דְּלֹאוּ הוּא צְרִיךְ.

וְלֹא עוֹד, אֵלֹא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא הַלְבוּשׁ שֶׁל הַשְּׂכִינָה. אִם אָדָם לֹא הִיָּה עֲתִיד לְהַבְרָא, הִיָּתְהַ הַשְּׂכִינָה בְּלֵי כְסוּי, כְּמוֹ עֲנִי. וּמְשֻׁם זֶה, כֵּל מִי שֶׁחֹטָא כְּאֵלּוּ הַפְּשִׁיט אֶת הַשְּׂכִינָה מְלַבּוּשָׁה, וְזֶהוּ עֲנֵשׁוּ שֶׁל אָדָם. וְכֵל מִי שֶׁמְקִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, כְּאֵלּוּ הַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּמַלְבוּשֵׁיהָ. וּמְשֻׁם זֶה פְּרִשְׁוּהָ בְּכְסוּי שֶׁל צִיצִית (שמות כב) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבַדָּה הִיא שְׁמֵלְתוֹ לְעֵרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב, בְּגָלוֹת, וְהָרִי פְּרִשְׁוּהָ.

בֵּא וְרָאָה, הַחֲשֵׁף הוּא הַשְּׁחַר שֶׁל הַתּוֹרָה, הָאוֹר הַלְבֵן שֶׁל הַתּוֹרָה. וּכְשֶׁאוֹתוֹ הָאוֹר מְתַלְבֵּשׁ בַּחֲשֵׁף, נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱמַר (שיר השירים א) וּכְשֶׁמִּסְתַּלֵּק מִשָּׁם אוֹר שֶׁהוּא לְבָן, הִיא אוֹמֶרֶת אֵל תְּרַאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֲרֵת. וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ בַת הָעֵצִין שֶׁהִיא שְׁחוּרָה וְיָפָה בְּאוֹר שְׂמַאִיר בָּהּ, וּמְשֻׁם זֶה בַת הָעֵצִין וְהָאוֹר הַמַּאִיר בָּהּ אָמַר דּוֹד (תהלים כז) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אִירָא. אוֹרִי - אוֹר י', שֶׁהִיא בַת

דְּבְרִיאָה. אֵלֹא בְּגִין דְּאֲתַבְרִי מִתְּרוּיָהּ. וּבְגִין דָּא (דברים ל טו) רָאָה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמּוֹת וְאֶת הָרָע (שם יט), וּבַחֲרַף בַּחַיִּים. אָמְרוּ לִיָּה וְעוֹד אֲמַאי כְּלֵי הָאִי. לֹא הוּא אֲתַבְרִי לְמִיחָב קָדָם יְהוָה, וְלֹא לְגִוַּרְמָא כֵּל מָה דְּגִוַּרְם לְעֵלָּא, וְלֹא הוּא לִיָּה לֹא עֲנֵשׁ וְלֹא שָׁכַר.

אָמַר חֲבָרִיא מִן הַדִּין הוּא לְמַבְרִי לִיָּה בְּגִין דְּאוּרִיתָא בְּגִינָה אֲתַבְרִיאַת דְּכִתִּיב בָּהּ אֲגָרָא לְצַדִּיקָיָא וְעֲנֵשָׂא לְרִשְׁעֵיָא. וְלֹא הוּא אֲגָרָא לְצַדִּיקָיָא וְעֲנֵשָׂא לְרִשְׁעֵיָא, אֵלֹא בְּגִין אָדָם דְּבְרִיאָה (ישעיה מה יח) לֹא תְהוּ בְּרָאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה. אָמְרוּ וְדַאי כְּעֵן שְׁמַעְנָא מָה דְּלֹא שְׁמַעְנָא עַד הַשְּׁתָּא. דְּוַדַּאי לֹא בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִתָּא דְּלֹאוּ הוּא צְרִיךְ.

וְלֹא עוֹד אֵלֹא אוּרִיתָא דְּבְרִיאָה אִיָּה לְבוּשָׁא דְּשְׂכִינְתָּא. אִם אָדָם לֹא הוּא עֲתִיד לְמַבְרִי הוּא שְׂכִינְתָּא בְּלֵא כְּסוּיָא כְּגוֹנָא דְּעֲנִי. וּבְגִין דָּא כֵּל מִן דְּחָב כְּאֵלּוּ הַפְּשִׁיט לְשְׂכִינְתָּא מְלַבּוּשָׁהָ, וְהִיא אִיָּהוּ עוֹנֵשָׂא דְּאָדָם. וְכֵל מִן דְּמְקִים פִּיקוּדָא דְּאוּרִיתָא כְּאֵלּוּ הוּא לְבִישׁ לְשְׂכִינְתָּא בְּמַלְבוּשָׁהָ. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ בְּכְסוּיָא דְּצִיצִית, (שמות כב כו) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבַדָּה הִיא שְׁמֵלְתוֹ לְעֵרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב בְּגָלוֹתָא וְהִיא אוֹקְמוּהָ.

תָּא תְּזִי חֲשֵׁף אִיָּהוּ אֲפָמוּ דְּאוּרִיתָא אוֹר תְּרוּיָהּ דְּאוּרִיתָא. וְכַד הֵוּא אוֹר מְתַלְבֵּשׁ בַּחֲשֵׁף, אֲתַמַּר בְּאוּרִיתָא שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱמַר (שיר השירים א) וְכַד אֲסַתְּלֵק מִתְּמָן אוֹר דְּאִיָּהוּ תְּרוּיָהּ, אִיָּהי אוֹמֶרֶת אֵל תְּרַאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֲרֵת. וְאוּרִיתָא כְּגוֹנָא דְּבַת עֵינָא דְּאִיָּהי אֲפָמָא וְשְׂפִירָא בְּאוֹר דְּנֶהֱיִר בִּיָּה. וּבְגִין בַּת עֵינָא וְאוֹר דְּנֶהֱיִר בָּהּ אָמַר (ד קלו ע"ב) דּוֹד (תהלים כז א) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי

עין. ושני גננים יש לה, אור מבפנים וחשף מבחוץ להיות שולט בהם על כל הקלפות. זהו שפיתוב ומלכותו בכל משלה. בלבוש של אור היא שולטת על כל אותם שנאמר בהם ולכל בני ישראל היה אור במושבתם, ובלבוש שחר שולטת על הרשעים שנאמר בהם ורשעים בחשף ידמו.

ועוד, שהאור הוא מצד הימין, שהוא אור היום הראשון שנאמר בו יהי אור, זה אברהם, ויקרא אלהים לאור יום. החשף מצד השמאל של יצחק, שהוא היום השני, שנאמר בו ותכהין עינו מראת. ולחשף קרא לילה וגו'. אדם, זה יעקב, התלבש בשניהם, באור של הימין ובחשף של השמאל.

ובשניהם העמוד האמצעי הוא עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה, שמאיר בשניהם. זהו שפיתוב (שמות יג) לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם וגו'. הענן מהצד שלו מים. החשף מהצד שלו אש. העמוד הוא השלום ביניהם. זהו שפיתוב (איוב כה) עשה שלום במרומו. וכשהוא באמצע, ולא קרב זה אל זה כל הלילה. לא קרב המים לאש, ולא אש למים. כמו שהוא הפריד ביניהם, זוהי מחלקת לשם שמים, הלל ושמאי.

בנגדם שני אמוראים ברקיע - מיכאל וגבריאל, ושר שלום מכריע ביניהם, שהוא נוריאל אוריאל. אוריאל נקרא מצד של הימין, נוריאל מצד השמאל, והוא אדם שלמטה, מטטרוין שמו, ששולט על כל בעלי המשנה. זהו שפיתוב וירדו בדגת הים. אלו תלמידי חכמים

ממי אירא. אורי אור י' דאיהי בת עין. ותריין גונין אית לה, אור מלגאו וחשף מלבר למיהוי שלטאה בהו על כל קלפיין. הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם קג ט) ומלכותו בכל משלה. בלבבושא דאור איהי שליטת על כל אנון דאתמר בהון (שמות ו כג) ולכל בני ישראל היה אור במושבתם. ובלבוש אפמא שליטת על חיבא דאתמר בהו (ש"א ב ט) ורשעים בחשף ידמו.

ועוד אור איהי מסטרא דימינא דאיהו אור יום קדמאה דאתמר ביה (בראשית א ג) יהי אור, דא אברהם ויקרא אלהים לאור יום. חשף מסטרא דשמאלא דיצחק דאיהו יום תנינא דאתמר ביה (שם כד א) ותכהין עינו מראת. ולחשף קרא לילה וגו'. אדם דא יעקב אתלבש בתרויהו באור דימינא ובחשף דשמאלא.

ובתרויהו עמודא דאמצעיתא איהו עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה דנהיר בתרויהו. הָדָא הוּא דְכְתִיב (שמות יג כב) לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם. ענן מסטרא דילה מיא. חשף מסטרא דילה אשא. עמוד איהו שלום ביניהו. הָדָא הוּא דְכְתִיב (איוב כה ב) עשה שלום במרומו. וכד איהו באמצעיתא (שמות יד כ) ולא קרב זה אל זה כל הלילה. לא קריב מיא לאשא, ולא אשא למיא. דאיהו אפריש ביניהו האי איהו מחלקת לשם שמים פגון הלל ושמאי.

לקבליהו תריין אמוראי ברקיעא מיכאל וגבריאל ושר שלום מכריע ביניהם דאיהו נוריאל אוריאל. אוריאל אתקרי מסטרא דימינא. נוריאל מסטרא דשמאלא. ואיהו אדם דלתתא מטטרוין שמה דשליט על כל מארי מתניתין. הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית א כ) וירדו בדגת הים. אלין תלמידי חכמים

שמתרבים בים התורה שישורשים משם וכו'.

בראשית בר"א שי"ת, וזה מטטרו"ן אות בצבאו, ובשבילו נאמר (בראשית ד) וישם ה' לקץ אות, להגן עליו. מה שהיה הולך נע ונד בגלגול, נעשה נוד. מיד וישב בארץ נוד קדמת עדן. וזו אות ברית המילה שקנא על של אחיו, משום שנולד מהול. ובאיזה מקום זכה לו? בקיני, משום ששם חזר בתשובה ויצאו ממנו בניו שזכנסו לגן עדן, ומשום זה וישב בארץ נוד קדמת עדן.

אחר כך עשה תולדות מצד הרע, והתפשטו בגלגולים בעולם, ועליהם נאמר וידע קץ את אשתו ותהר ותלד את חנוף. חנוף מהצד של קיץ, וזה יצר הרע, חנוף לרע. ויש חנוף מהצד של אנוש, שהוא יצר הטוב, חנוף לטוב, ונאמר בו (שם ה) ויתהלך חנוף את האלהים ואיננו כי לקח אתו אלהים. וזה חנוף שנהפך בשרו ללפיד אש. ושרשה הם: אדם, שת, אנוש. מאנוש התיחסו כל הדורות. זהו שכתוב אז הוחל לקרא בשם ה'. משם התפשטו כל הגלגלים של הצדיקים. חנוף שיצא מאנוש הוא מטטרו"ן שנהפך בשרו ללפיד אש, והוא נוריאל, ועל שניהם נאמר והחיות רצוא ושוב. רצוא זה נוריאל. ושוב מטטרו"ן, כך עולים בחדש בן. כמראה הבזק, אלא הוא כמראה הקשת אשר יהיה בענן, שנאמר בו (בראשית ט) והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן, ובשבילו נאמר (שם) ולא יהיה עוד המים למבול לשחת כל בשר, משום שהתהפך ללפיד אש. וכל המלאכים הממנים על הנשמות של הגלגולים הם משם.

דמתרבין בימא דאורייתא דירתי מתמן וכו'. בראשית בר"א שית ודא מטטרו"ן אות בצבא דילה. ובגינה אתמר (בראשית ד טו) וישם ה' לקין אות. לאגנא עלה מה דהוה אזיל נע ונד בגלגולא, אתעביד נוד. מיד (שם ד טז) וישב בארץ נוד קדמת עדן. ודא אות דברית מילה דקנא עלה דאחיה בגין דנולד מהול. ובאן אתר זכה ליה בקיני בגין דחזר תמן בתיובתא ונפקו בניו מנה דעאלו לגן עדן. ובגין דא וישב בארץ נוד קדמת עדן.

לבתר עביד תולדין מסטרא דרע, ואתפשטו בגלגולין דעלמא. ועליהו אתמר (שם ד טז) וידע קין את אשתו ותהר ותלד את חנוף. חנוף מסטרא דקיץ ודא יצר הרע חנוכא לביש. ואית חנוף מסטרא דאנוש דאיהו יצר הטוב חנוכא לטב. ואתמר ביה (שם ה כב) ויתהלך חנוף את האלהים ואיננו כי לקח אתו אלהים. ודא חנוף דנהפך בשריה ללפיד אש.

ותרתא אנון אדם שת אנוש. אנוש מתמן אתיחסו כל דרין. דדא הוא דכתיב אז הוחל לקרא בשם ה'. מתמן אתפשטו כל גלגולין דצדיקיא. חנוף דנפק מאנוש איהו מטטרו"ן דנהפך בשרו ללפיד אש ואיהו נוריאל. ועל תרויהו אתמר (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב. רצוא דא נוריאל. ושוב מטטרו"ן הכי סלקי בחשבון. כמראה הבזק אלא איהו (שם כח) כמראה הקשת אשר יהיה בענן, דאתמר ביה (בראשית ט יד) והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן. ובגינה אתמר (שם טו) ולא יהיה עוד המים מבול לשחת כל בשר. בגין דאתהפך ללפיד אש. וכל מלאכין דממנן על נשמתין דגלגולין מתמן הוו.